

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى .

مىبرى : آق چورە اوغلى يوسف .

۹ اغستوس ۱۳۲۸

۱ يىل

۲۰ سانى

مطبوعات

ایمپراطورلق خارجنده کی تورک لر نه دیورلر ؟

کچر مکده اولدیغمز بحرانه دائر کندی غزته لریمیزک ، « اقدام » و « صباح » ک ، « طین » و « تنظیمات » ک ، « تشریح » و « حکمت » ک نه یازدق لریخی بیلدیورلر . انکلیز ، آوستریا ، آلمان و فرانسز .. الخ مطبوعاتشک نه دیدکلریخی ده هرکون کندی کونده لکلریخی دولهیران بول بول ترجمه لری اوقوبوب اوکر نیورلر . فقط تورکیه ایمپراطورلق خارجنده یاشایان تورک مطبوعاتشک - که غایه لری ، مقصدلری ، منفعتلری آنجق عثمانلی ایمپراطورلق بقا و سعادتندن عبارتدر - صوک و قایع حقنده نه سویلدکلریخی ، نه دوشوندکلریخی بزه هیچ خبر و یرن اولمادی . ایشته « تورک یوردی » بو صاییده او وظیفه یی قسماً اولسون ایضایه چالیشیور : ایمپراطورلق خارجنده جیقان تورک غزته لریشک الک قدیم واک معتبری اولان « ترجمان » ده باش محرر اسماعیل بک غاسپر نیسکی نک بحران اخیر اوزرینه بالذات یازدی « قایینه کندی - قایینه کلدی . » عنوانلی درین ومهم مقاله نک الک روحلی پارچه لریخی عیناً آشایه آلیورلر :

« کنج تورکلر قایینه سی استعفا ایتدی ، اختیار تورکلر قایینه سی اونک یرینه کلدی ؛ حق و سعید چکلدی ، کامل و فرید کچدی .
 بوتبدل و تغیرده بویوک اهمیت وارمش ؛ استانبولده و اوروپاده اوبله دیورلر .
 اوچ سنه اول کنج لره امید باغلایانلر ، بو دفعه اختیارلره کوز دیکورلر .
 بزده جداً موفقیتلریخی تمنی ایدیورلر ، فقط نه ایشلیه جکلریخی بیله میورلر .
 مجلس مبعوثانده اوقونمش پروغراملریخی ، بویوک اکثریتله قزاندق لری اعتمادی غزته لرده کوردک ، فقط نه ایشلیه جکلریخی یینه بیله میورلر .
 بزم بیلمه مزک طبعی هیچ اهمیتی یوقدر ؛ بزم بیلکیسز لکمیزک هیچ بر ضرری ده یوقدر ؛ لکن کنج لره اختیارلر نه ایشلیه جکلریخی کندیلری بیلدیورلری ؟ ..

ایشله مک کوجدر ، جکشدیرمک قولایدر . بو معلوم . لکن یوقاریده کی سوالی وضع ایدن بز دکلز ؛ یاریم عصرلق وقوعاتدر . بویوک رشید ،

بویوک عالی ، بویوک فواد ، قیصریلی احمد ، قبریسی محمد ، عقللی سعید ،
تجربه‌لی کامل و رفیقلری نه‌ایشله‌دیله‌ر عجباً ؟ فرض ایدم که آلتش سنه‌لک
سیاسی بحران و طوفان ایش کورمه‌یه مساعد دکلدی ، ای اما زمان مساعد
اولش اولسه ایدی کوریه‌لک ایش نه‌ایدی ؟ بزجه بوراسیده معلوم دکل ...
جدی و درین برحسدن دوزان بوسؤاله جواب بولاق استیورز : - مرحوم
پاشا‌لر نه‌ایشله‌دیله‌ر ، یاخود نه‌ایشله‌یه‌جکلردی ؟ الیوم حیاته‌ده بولونانلری نه
ایشله‌یه‌جکلر ؟

اوروپا ایله ای جکیمیه ، اوروپا‌یه کوزل کورونیمیه ، زمانک یابر یادیکر
قوتلیسنه یماق اولمایه جالیشه‌جکلر ؛ کلخانه خط هایوننک اجراسنه ، اصول
مشروطیتک تقریرینه ، مدنیت عصریه‌نک تعمیمنه اوغراشه‌جکلر ؛ روم‌ایلی
اقوامی نمون ایتیمه قان تر دوکه‌جکلر ؛ قومیسون اوستنه قومیسون تشکیل
ایدوب قومیسون آرقه‌سندن قومیسون قوشدیره‌جکلر ... اللی آلتش
سنه‌دن بری استانبولک تصویب ایتدیکی « بویوک و عمومی پروگرام » بودکلکی ؟
یانتیجه‌سی ... ؟

بویوک پاشالرک بویوک دوستی فرانسه ، ۱۹ نجی عصر میلادینک عجب‌بانتندن
اولان سویش قنالی قازدیردی ، عثمانلی آفریقاسنی آسیاسندن آپیردی ، آوروپانک
تجارتنه خدمت ایدیلدی ؛ فقط یمنه کیده‌جک برعثمانلی طوب چکرینه ، یمندن
کله‌جک عسکر یوکللی عثمانلی واپورینه قنالدن بلابلد کچمک حتی آلیمنق
اونودولدی .

روم‌ایلیده ، آناتولیده اجنبیلر ککندی ایشلرینه لازم تیمور بوللرینی
یابدیلر ؛ عثمانلی حکومتی آلتش بیله‌ کندینه لزوملی آلتش کیلومتره یول
انشا ایتدیره‌مدی .

آلتش بیله‌نبری تورک کنجیلری اوروپانک مدنی مرکزلینه تحصیله ،
اکمال تحصیله کیدیورلر ؛ حالا استانبولک تام معناسیله بردارالفنونی (اونیومر
سیتیه‌سی) یوق .

فرانسه‌یه ، انکلتزمیه ، آلمان‌یا‌یه الکویو دوستلقلر کوستریلدی ، الکدوستجه

فدا کارلقلر ابراز ایدیلدی، امتیاز اوستنه امتیاز ویریلدی؛ حالا قایتولاسیونلر عثمانیلرک اوموزی باشنده .

«تمامیت ملکیه» جهتنه باقیلورسه، خیلی قورنازلقله جویریش «دفعه» غائله، پولتیقهسی کوریلور. بو پولتیقه سایه‌سنده تدریجاً بلغراددن چیقلا دی، قره‌طاغه صولی رلر ویریلدی، کرید ایله لبنان امتیازلاندی، مصر انکلتراهیه، تونس فرانسهیه، روم ایلی شرقی بلغاره، بوسنه هرسک آوستریایه بکدی... دیکر لرینی وار بوکا قیاس ایله!

بو نتیجه لرک برنجیه سیلری وارد؛ فقط بوسیلرک بری و برنجیسی غایه سزک (ایده آل سزک) در. - ایکنجیسی ایسه ایشچینک کثرتنه کوره ایش بیلک آزلغیدر.

بولندیغمز ۱۹۱۲ (۱۳۲۸) سنه سنک یوکسکلکنندن آرقهیه و آشاغییه تا ۱۸۵۰ (۱۲۶۶) سنه سنه قدر باقک، آراشدیرک، قاریشدیرک، - عثمانیلرک سیاسی حیاتنده برغایه، براید آل بولاییلمیسکز؟ سلطان عبدالحمید، سلطان عبد العزیز، سلطان عبدالحمید حضراتنک و وکلاسنک و بوتون افکار منوره اصحابنک یازدقلرینی و یابدقلرینی تدقیق ایدک، - برغایه، براید آل کوره بیلیمیسکز؟ اوت، بر خیلی اصلاحات اجرا ایدیلدی، بر آاز اداره تنظیم ایدیلدی؛ لکن بونلر جزئیات و فرعیاتدر. بر غایهیه متوجه بر کل تام تشکیل ایتزلر.

«غائله» دن بحث اولونماسین، هرشی زمان و مکانک مساعده سز لکنه حمل ایدیله سین: انسانلرک ده حصه مسئولیتی وارد.

«غائله» یالکزد دولت عثمانیه باشنه کلش بر بلا دکلد. ۱۸۰۶ ده پروسیا، دولتلرد فترندن سیلنمش برحاله کلشدی، آلتش سنه صوکره آلمانیا ایمپراطورانی صفتند. وجود بولدی. بو بویوک ایشده شتاینلرک، وبلهلرک، بیسهارقلرک، موانک لک خدمت لرینی انکار ایتمه مکله برابر آلمانیایی وجوده کترین «غایه» اولدیغی سویلورم. قرالری، نظرلری روحلندیرن، حرکت کترین، پروغراملره جان و ثبات ویرن «غایه» ایدی.

۱۸۵۰ ده برروس آمیرالی ایکی اوچ تخنه کیملرله ژاپونیا یالیرینی زیارت

ایتمشدی . ژاپونیانک حکومتی ده مانی ده بونلردن اورکوب جوجقجه حرکتلرده بولندیلر : بودداصنمی آیاغی دینه آووج آووج قرانفیل آتوب یاقیورلر ، واستمداد ودعا ایدیورلردی . آلتش سنه سوکره ایسه ، مانجوریا میدانده اون بویوک محاربه ده روسلره اون دفعه غالب کلوب ، اجتماع واقصادجه اقصادی شرقک انکلیزلری اولدیلر . بونی ایشله یین میقادو ایله وکلاسی اولسون ، فقط ایشله تن « غایه » ایدی . هریردن بویله مثاللر صایله بیلنور ؛ فقط استانبول ... ؟

استانبول ایشجیلری آلتش سنه دنبری آنا بوردی - آناطولی یی اولسون معارفلی ، یوللی ، تجارتلی وقوتلی ایده میورلر ؛ اگر ایتش اوله ایدیلر ، تورکیه نیک ملی مجلسنده تورکلره « سوکرادن کلمشیر ، دینه مزدی . بریسی بو مدالیه یی تورکلرک بویینه آصدی ؛ آصدی ، چونکه بو شمدی یه قدر ارتکاب ایتدکلی خطالرک بر مکافاتیدر . بز تورکلر بوکا جوق متأسف اولدی ، فقط نه فائده ؟

آرناوودلغک ناصل تسکین واقناع ، ایتالیان حربنک ناصل اصلاح وائام اولنه جنی بوکونکی مسأله لردندر ، اهمیتلری ده اونستنده در . اما دونکی بوکونکی و یارینکی مسأله ، تورکیه ایچون اصل مسأله ، حیات مسأله سی ، آناطولی مسأله سیدر . آناطولی مسأله سی آناطولینک جانلاندیربله سندن ، تورکلرک بلی طوضرولماسندن عبارتدر .

آناطولی حالا جام چراسیله تنویر اولنیور ، طاش اولسون ، پاموق اولسون دوه صرتمده طاشیلیور ؛ زوجی دوشکده ، اوغلی ایراقده ، آرقه سنده یمالی کوملک آناطولی قادینلری تارلا باشنده صپان سوریور ، اکیور ، پییور ، اغنام ویریور ، اعشار ویریور ؛ واستانبولک کنج ، اختیار بوتون « مونشر - آمی ! » لری بیلیور ... بونلره دقت ! تورکیه حیات واستقبالیچون طاغه چیقان آرناووددن زیاده بو صابر وصادق آناطولیدن قورقالیدر .

آلتش سنه ظرفنده تدریجاً روم ایلی یوکی آرقه دن دوشدکجه ، استانبول حکومتی آناطولی یی دیرلتمک « غایه » سیله جالیشمش اولسه ایدی ، بوکون حاللر بام باشقه اولوردی ... »